

КОНЦЕПТУАЛЬНА ОСНОВА В ОБЛІКУ УКРАЇНИ

*Лукін В.О., канд. екон. наук, доцент
Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи*

Концептуальна основа фінансової звітності (далі Концептуальна основа) за визначенням не є складовою міжнародних стандартів, ніщо в ній не спростовує жодного конкретного МСФЗ, але вона періодично переглядається Радою з міжнародних стандартів, удосконалюється і вже видано послідовно три редакції цього документу (у 1989, 2010 та 2018 роках). Це говорить про те, що в системі міжнародних стандартів вона грає досить велику роль. Фактично є базою, на основі якої потрібно розвивати теорію бухгалтерського обліку, а бухгалтери-практики можуть приймати на її основі професійне судження, якщо будь-яка проблема з обліку не вирішена а ні в національних, а ні в міжнародних стандартах.

В Концептуальній основі розглядаються такі основоположні для теорії та практики обліку питання, як мета фінансової звітності, якісні характеристики, яким вона повинна відповідати, основоположні принципи складання та надання фінансової звітності тощо. В ній надаються визначення основних елементів фінансової звітності, розглядаються базові оцінки та основоположні концепції складання фінансових звітів. Проте остання редакція цього документу досі не переведена українською мовою та не розміщена (тобто офіційно не оприлюднена) на веб-сторінці Міністерства фінансів України, що згідно з законодавством було б ознакою того, що цей документ є офіційним документом, який можна використовувати при веденні обліку та складанні фінансової звітності.

Слід відзначити, що в законодавчих і нормативних документах України з обліку жодна редакція Концептуальної основи не знайшла відображення. На неї немає навіть посилень в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі Закон) та в Національних стандартах.

Тому потрібно опублікувати останню редакцію Концептуальної основи та ввести основні її положення в бухгалтерське законодавство України та в її бухгалтерську практику.

Це стосується перш за все наступних питань: введення в статтю 1 Закону або в НП(С)БО 1 терміну «професійне судження»; поновлення визначень елементів фінансової звітності відповідно до останньої редакції Концептуальної основи; підтримка основних положень концепцій капіталу і збереження капіталу в Національних стандартах; введення в статтю 12-1 положення про те, що Концептуальна основа є документом, який містить виклад основоположних концепцій складання фінансових звітів і який разом з міжнародними стандартами повинен застосовуватися для складання фінансових звітів і подання їх зовнішнім користувачам.

До змісту Концептуальної основи можуть бути претензії, деякі результати, опубліковані в ній, визивають сумнів, проте це важливий документ, який стосується питань удосконалення теорії обліку та фінансової звітності, тому його треба офіційно ввести в законодавчий простір України.